

[Søgaard.]

grunde ikke skulle være en hindring for en fortsat uddannelse ved eksempelvis de højere læreanstalter.

Men vi må nok erkende, at selv om vi er nået et stykke vej på dette område, så er der stadig menneskelige og sociale delingslinjer mellem de unge, som i meget høj grad, desværre, er samfundsskabte, men som, hvis vi vil — således som dette forslag til beslutning også peger på — kan ændres til det bedre.

Det er som sagt ikke bare et spørgsmål om økonomisk indsats. Det er det også, og det var nok det, vi i 1960erne og i 1970erne først og fremmest betragtede som den mest påtrængende ligestillingsopgave, når det drejede sig om at påvirke tilgangen fra de dårligst stillede grupper til de højere uddannelser. Men vi vidste også, at der naturligvis var mange andre faktorer, som spillede ind i forbindelse med uddannelsessituationen, således miljø, klima, indhold og form i uddannelserne osv. Det er alt sammen områder, hvor vi stadig væk skridt for skridt må kæmpe os vej til forbedrede forhold.

Socialforskningsinstituttet har i en af sine undersøgelser påvist, at der er en klar forbindelse mellem den manglende uddannelse hos forældre og tilsvarende manglende interesse for uddannelse hos børnene. Det er desværre en ring, som det vil tage nogen tid at nedbryde. Det er også den gruppe, man med et ikke særlig veldefineret udtryk kalder restgruppen. Denne gruppe omfatter eksempelvis et højt antal kvinder, men den omfatter også mange, som på et senere tidspunkt placerer sig i en eller anden form for uddannelse. Ofte er det jo først efter det 18. år, at uddannelserne i den offentlige sektor starter, og her får en hel del fra denne gruppe en uddannelse. Denne restgruppe — som vi med dette principoplæg interesserer os for, og over for hvilken vi må prøve at centrere vores tilbud om uddannelse — er den gruppe, der aldrig nogen sinde opnår nogen form for det, man kalder kompetencegivende uddannelse. Denne gruppe er vel procentvis på et sted mellem 20 og 25 pct. af en årgang, og hvis vi efterhånden kunne nedbringe tallet af denne gruppe, vil det i sig selv fremme lighedssynspunktet og samtidig give den enkelte og samfundet en betydelig bedre status end den, vi kender i dag. Det er

måske nok en gruppe, det bliver svært at decimere som restgruppe, men det er derfor også mere efterstræbelseværdigt, at vi tilrettelægger uddannelses tilbuddene, således at de både er inspirerende og stærkt interessebetonede, samtidig med at erhvervsvejledning i meget høj grad må udvikles i samklang hermed.

Selv om de sociale forskelle er stærkt indsnævret i vort samfund op gennem årene, er der som sagt stadig delingslinjer mellem de enkelte grupper. Men det hænger altså efter vor opfattelse ikke alene sammen med de økonomiske forskelle, men i meget høj grad med de uddannelsesmæssige forskelle. Det er fortsat den boglige uddannelse, som har social overvægt i Danmark. De praktiske uddannelser har aldrig rigtig forstået i deres snart 150-årige historie at give eleverne ret meget anden form for uddannelse, end hvad man måtte have brug for i erhvervslivet, og den boglige uddannelse, den, som nu har fundet sted i adskillige århundreder, ja, den har haft svært ved at give sine elever en reel, praktikabel forståelse for de dårligst stillede grupper i samfundet, herunder også de faglærte og de ufaglærtes vilkår. Først gennem de erhvervsfaglige grunduddannelsers indførelse er et forsøg gjort på at se ud over, hvad erhvervslivet havde brug for i den daglige virksomhed, på også at interessere sig for den menneskelige tilværelse ud over arbejdspladsens egentlige behov. Man praktiserer jo nu de 25-40 pct. som almen uddannelse i den erhvervsfaglige uddannelse, og det er en god begyndelse i forsøget på at ligestille de unge, som tager denne uddannelse, med de unge, som vælger den boglige uddannelse.

Vi taler så meget om at kunne kommunikere, men forudsætningen herfor er efter min opfattelse, at man uanset boglig eller praktisk uddannelse også lærer og forstår brugen af dimensionerne i sproget, således at opfattelsen af samtalen for alle parter bliver entydig, samtidig med at den underligger overlegenhedsfølelse, som jo ofte opstår mellem forskellige uddannelsesgrupper, mere og mere forsvinder i erkendelse af, at vi alle har behov for hinanden, uanset uddannelse, i dette samfund.

Her spiller udviklingen af de almene områder en væsentlig rolle, samtidig med at det udstyrer den enkelte med livskvaliteter,